

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Demonstrația este procesul logic în care:

- a. o propoziție falsă este derivată din propoziții adevărate
- b. o propoziție adevărată este derivată din propoziții probabile
- c. o propoziție dată este derivată din propoziții adevărate
- d. o propoziție falsă este derivată din propoziții false

2. Inferența "*Unele ființe muritoare sunt oameni, dacă oamenii sunt ființe muritoare.*" este :

- a. o inducție incompletă
- b. o deducție mediată
- c. o conversiune prin accident
- d. o obversiune validă

3. Este falsă, următoarea afirmație, cu privire la raporturile dintre termeni:

- a. termenii *vertebrat* și *nevertebrat* se află în raport de contradicție
- b. termenii *pisică* și *animal alintat* se află în raport de intersectare
- c. termenii *pix* și *stilou* se află în raport de contrarietate
- d. termenii *crizantemă* și *floare roșie* se află în raport de ordonare

4. Subiectul logic al propoziției "*Toate prăjiturile cu fistic sunt deserturi aromate.*" este:

- a. toate
- b. prăjiturile cu fistic
- c. toate prăjiturile cu fistic
- d. toate prăjiturile

5. Clasificarea raționamentelor în funcție de direcția procesului de inferare în *deductive* și *inductive* este:

- a. corectă
- b. incompletă
- c. neomogenă
- d. abundentă

6. Din punct de vedere intensional, termenul *libertate* este:

- a. concret, absolut
- b. abstract, absolut
- c. concret, simplu
- d. pozitiv, relativ

7. Raționamentul "*Unele melodii sunt relaxante, deci unele melodii nu sunt nerelaxante.*" este:

- a. conversiune
- b. silogism
- c. deducție mediată
- d. obversiune

8. Propoziția "*Niciun mamifer nu este nevertebrat.*" este un exemplu de propoziție:

- a. universală afirmativă
- b. particulară negativă
- c. universală negativă
- d. particulară afirmativă

9. Extensiunea termenului *oglinză* este:

- a. totalitatea oglinzilor
- b. suprafață netedă și lucioasă, care are proprietatea de a reflecta lumina
- c. totalitatea obiectelor de decor
- d. lucru care înfățișează, reprezintă, simbolizează ceva

10. Propoziției categorice "*Toți diplomații sunt oameni politici.*" îi corespunde formula:

- a. SiP
- b. SaP
- c. SeP
- d. SoP

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenul A este gen al termenului B. Termenul C este încrucișat cu termenul B, fiind, totodată, în raport de subordonare cu termenul A. Termenul D este supraordonat termenului E, fiind, totodată, specie a termenului A, în raport de încrucișare cu termenul B și în opoziție cu termenul C. Termenul E se află în raport de încrucișare cu termenul B.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă.

- a) Unii E sunt D. c) Niciun B nu este C. e) Niciun C nu este D. g) Toți E sunt B.
b) Toți C sunt A d) Unii D nu sunt A f) Unii E nu sunt A. h) Unii C sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Niciun supliment alimentar nu este eliberat cu prescripție medicală.*
2. *Unele raționamente sunt incorecte.*
3. *Toți scriitorii contemporani sunt afectați de evoluția inteligenței artificiale.*
4. *Unele viețuitoare acvatice nu sunt pești.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contrara propoziției 3 și contradictoria propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, supraalterna conversei subcontrarei propoziției 4, respectiv, obversa conversei propoziției 2. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă niciun campion olimpic nu este fumător, atunci toți campionii olimpici sunt nefumători.*

Y: *Putem susține că unele calamități naturale nu sunt evenimente predictibile, dacă ne bazăm pe faptul că unele evenimente predictibile nu sunt calamități naturale.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele moduri silogistice: eae-1, aii-3.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre schemele de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid prin care să justificați propoziția *“Unele pisici persane nu sunt un companion docil.”* **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Unele caracteristici apreciate de ceilalți sunt virtuți, fiindcă toate calitățile dezirabile sunt caracteristici apreciate de ceilalți, iar virtuțile sunt calități dezirabile.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Termenul major este distribuit în premisa majoră.
2. Concluzia este o propoziție universală afirmativă.
3. Termenul minor este distribuit în concluzie.
4. Termenul major este *calități dezirabile*. **4 puncte**

D. Se dă următoarea definiție: *Parfumul este secretul eleganței.*

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**
c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „parfum”, care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

A. câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele zece răspunsuri corecte, astfel:

1-c, 2-c, 3-d, 4-b, 5-a, 6-b, 7-d, 8-c, 9-a, 10-b

10x2p= **20 puncte**

B.

1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre termenii dați **2 puncte**

2. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele opt răspunsuri corecte, astfel:

a) A, b) A, c) F, d) F, e) A, f) F, g) F, h) A

8x1p= **8 puncte**

Notă: Punctajul se acordă **independent** de reprezentarea corectă sau incorectă de la subpunctul 1.

SUBIECTUL al II -lea **(30 de puncte)**

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute, astfel: subalternă propoziției 1 (SoP), subcontrara propoziției 2 (SoP), contrara propoziției 3 (SeP) și contradictoria propoziției 4 (SaP) **4x1p= 4 puncte**

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute

4x1p= **4 puncte**

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a celor două operații cerute, pentru a deriva, în limbaj formal, conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre cele două propoziții (2 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei și a obversei fiecăreia dintre cele două propoziții (2 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= **4 puncte**

C. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute, astfel: supraalternă conversei subcontrarei propoziției 4 (PaS), respectiv, obversa conversei propoziției 2 (Po~S) **2x1p= 2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute

2x2p= **4 puncte**

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi, astfel:
 $X: SeP \rightarrow Sa \sim P$; $Y: SoP \rightarrow PoS$ **2x2p= 4 puncte**

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăreia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, $X: obversiune\ validă/raționament\ corect$, $Y: conversiune\ nevalidă/raționament\ incorect$) **2x1p= 2 puncte**

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, $conversiune\ nevalidă$, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă) **2 puncte**

Notă: În situația în care candidatul explică incorectitudinea logică a raționamentului prin numirea "legii distribuirii termenilor", fără a preciza modul în care a fost încălcată legea, se acordă 1 punct din cele 2 posibile.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A.

a) câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MeP MaP

SaM MiS

SeP SiP

2x2p=4 puncte

b) construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a) **2 puncte**

Notă: Punctajul pentru construirea în limbaj natural a silogismului cerut se acordă **independent** de valoarea de adevăr a propozițiilor.

c) - câte 3 puncte pentru verificarea explicită, prin metoda diagramelor Venn (reprezentare grafică), a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2x3p= 6 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic, astfel: *eee-1, mod silogistic valid; aii-3, mod silogistic valid* **2x1p= 2 puncte**

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a oricărui silogism valid care să justifice propoziția dată **3 puncte**

- scrierea, în limbaj natural, a silogismului valid construit (cu premise adevărate/plauzibile) **3 puncte**

C. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele patru răspunsuri corecte, astfel:

1-A, 2-F, 3-F, 4-F

4x1p= 4 puncte

D.

a) menționarea unei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**

b) precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definiției, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**

c) construirea definiției cerute **2 puncte**